

Erillisliite nro:
Mh 27.9.2021

Asia nro:

KAINUUN LIITTO

Kainuun liiton toiminta ja keskeiset tehtävät vuonna 2022

Raamineuvottelu 2.9.2021

Pentti Malinen

Kainuun liiton perussääntö

1. Toimii aluekehitysviranomaisena Kainuussa

2. Toimii suunnitteluviranomaisena

3. Vastaa kehittämisestä , edistää suunnitelmien toteuttamista, aluekehitys- ja rakennerahastolain mukaisten EU -ohjelmien suunnittelu- ja toimeenpanotehtävistä

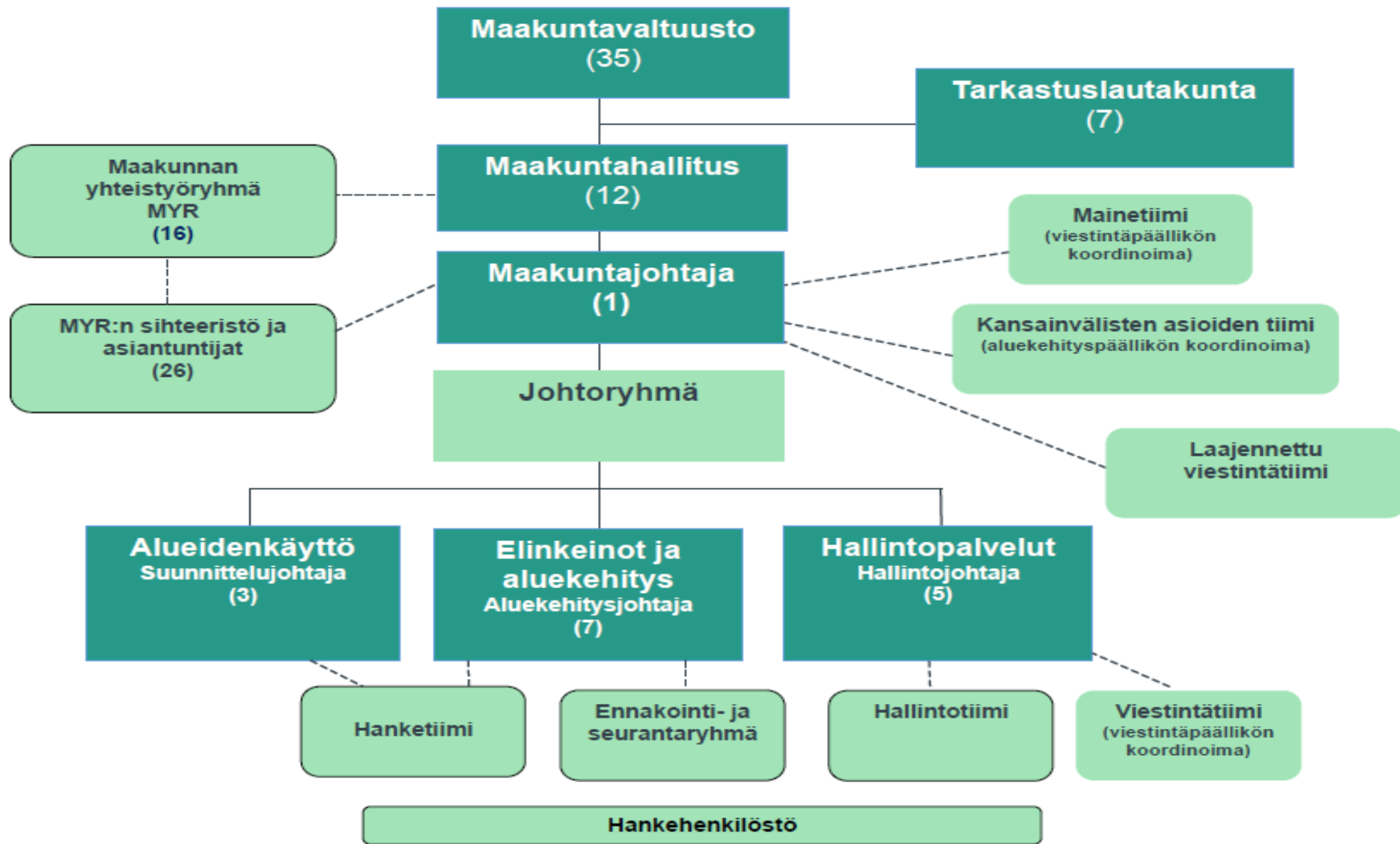
Kainuun liiton perussopimuksen mukaiset tehtävät

4. Vastaa maakunnan liitolle määräytyistä tehtävistä sekä jäsenkuntien antamista tehtävistä

5. Valvoo maakunnan etua kansallisen ja Euroopan politiikan tasolla → yhteistyön ja kumppanuuksien hoitaminen

6. Huolehtii kansallisella ja kansainvälisellä tasolla maakunnan positiivisesta tunnettavuudesta yhdessä toisten toimijoiden kanssa

7. Hoitaa jäsenkuntien sille erikseen yhteisesti hoidettavaksi osoitetut tehtävät

Organisaatorakenteesta (1/2)

- **Vastuualueet**

- **Maakuntajohtaja**, vastaa maakuntahallituksen alaisena liiton toiminnasta, erit. edunajaminen, mainetyö ja kv. asiat
 - Maakuntajohtaja Pentti Malinen, alaisena viestintäpäällikkö
- **Alueiden käyttö** päävastuu MRL:n mukaisista sekä liikenneinfraan liittyvistä tehtävistä
 - Suunnittelujohtaja Sanna Schroderus, yht. 4 henk.
- **Elinkeinot ja aluekehitys**: päävastuu aluekehitys- ja rakennerahastolain mukaisista tehtävistä
 - aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, yht. 8 henk.
- **Hallintopalvelut**: päätöksen teon tuki, henkilöstö-, talous- ja yleishallinto; luottamushenkilöhallinto
 - hallintojohtaja Paula Halonen, 6 henk.

Organisaatorakenteesta (2/2)

- **Läpileikkaavat tehtävät**

- Edunajaminen, mkj Pentti Malinen koordinoi; keskeinen foorumi maakuntahallitus ja kansanedustajat
- Kv. toiminta; mkj koord. + Katja Sukuvaara / kv. Tiimi ja -verkosto
 - EU-toimisto (Bryssel); Barentsin ja Euregio Karelian yhteistyö;
- Mainetyö: mkj strateginenjoht. + viestintäpäällikkö Sari Eskelinen / mainetiimi, julkisviestijät, liiton oma viestintä
- Yhteistyörakenteet: maakuntien vertaisverkot (Kuntaliitto), Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnat

- **Välittävän viranomaisen tehtävät (EAKR, JTF)**

- sisäinen tehtäväjako määritellään hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksella, jonka TEM:n vahvistaa
- Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR), sihteeristö (MYRS) ja hanketiimi; asetetaan syksyllä 2021 uutta ohjelmakautta varten

Toimintasuunnitelman 2022 painotukset

• Elinkeinot ja aluekehittäminen

- Rakenerahasto- ja JTF-ohjelmien rahoituksen käynnistäminen
 - uudistetaan hallinto- ja valvontajärjestelmä, MYR:n työjärjestys ja kokoonpano uusitaan sekä käynnistetään ensimmäiset rahoituskierrokset
 - Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma / rahoituksen linjaukset hyväksytään
- Kainuu-sopimuksen/sopimusten valmistelu ja tekeminen
- Toimialakohtaisen kehittämisen vahvistaminen: toimialafoorumit, Arctic Lakeland koordinointi ja kv. matkailun markkinointi, ”Investoi Kainuuseen”

• Alueiden käyttö, maakuntakaava ja liikennejärjestelmä

- Tuulivoimakaavan valmistelutyön jatkuu suunnitellusti
- Kansalliseen liikenneinvestointihankkeisiin vaikuttaminen edunvalvonnalla
- Kainuun sisäinen ja Pohjois-Suomen yhteistyö saavutettavuuden kehittäminen; lentoliikenne ja matkaketjut erityiskohteina

• Edunajaminen

- Yhteistyön edelleen vahvistaminen maakunnassa;

• Mainetyö (maakuntakuva, vetovoima)

- *Toiminnan kehittämisen painopiste*; aluemarkkinointi maakunnan vetovoiman parantamiseksi; toiminnan verkostojohtaminen; kohderyhmittäiset kampanjat; Kainuun brändikäsikirja

Henkilöstö 2022

- Vuoden 2022 virka- ja henkilöstörakenteeseen ei muutoksia:
 - kohdennetaan toiminnan linjausten mukaisesti työpanosta: edunajaminen, mainetyö ja aluemarkkinointi, liikenneasiat ja elinkeinojen kehittäminen; *tavoitteena lisäarvoa kunnille!*
- Hanketoiminta nykyisellä tasolla:
 - Kainuun Edulta siirtyneet kv. hankeverkostot ja osaaminen pyritään hyödyntämään; Kainuun liitto ei ole hanketalo
- Tilannekuva- ja asiantuntijayhteistyöhön panostusta
 - Kainuun ELY:n yhteistyö jatkuu; lisätään verkostoyhteistyötä Kainuun sisällä erityisesti elinkeinoasioissa
- Rakennerahastotehtävät käynnistyvät 1.11.2021
 - välittävä viranomaisen uudella ohjelmakaudella, MYR:n vetovastuu

Budjettiraamiehdotus 2022

- Liiton talousarviovalmistelussa on tunnistettu selvä **tarve lisätä tulorahoitusta**:
 - Liiton kuntarahoitus on ollut kahden valtuustokauden ajan samalla tasolla; inflaatiovaikutus pienentänyt reaaliarvoa 6,3%
 - Henkilöstörakenne vastaa hyvin toiminnan painopisteitä ja on ajan tasalla
- Kuntakierroksella on tarkasteltu liiton toiminnan priorisointia yhteisten kysymysten avulla -> ks. yhteenveto
- Kainuun liiton lopullinen ehdotus on käsitelty kuntakierroksella ja arvioitu johtoryhmässä
 - Kokonaisraamiin ehdotetaan noin 160 t€:n korotusta (+6,5%)

Raamiehdotuksen 2022 perustelut

- **Korotuspaineen syitä (inflaatiovaikutuksen lisäksi)**
 - Kainuun liiton perustaman ja hallinnoiman tulevaisuusrahaston varat on sidottu loppuun ja käyttötarve on ollut lähes 100t€ /vuosi;
 - KAMK:n tekemän arvioinnin mukaan siitä myönnetty **av-tuotantotuki** on ollut hyvin vaikuttava ja tuloksellinen (200 t€:n tuki -> 1,9 milj.€:n tulovirta)
 - **Tulevaisuusrahaston** kartuttamisen eri **vaihtoehtoja** (pidemmällä tähtäimellä) selvitetään; kuntakierroksella ei tullut uusia ehdotuksia; KaiCell Fibers Oy:n investoinnin toteutuessa Kainuun liitolle palautuvat varat voitaisiin kohdentaa tulevaisuusrahastoon
 - **Hanketoiminta**; omien hankkeiden ja yhteistyöhankkeiden **omarahoitussuuksiin** on varauduttava nykyistä suuremmalla määrällä, jotta vuoden kuluessa tuleviin hankkeisiin voidaan lähteä mukaan ilman riskiä rahoituksen riittävydestä (+40 t€)
 - **Aluemarkkinointiin** lisätään tietoisesti **panostusta 20 t€** (sen lisäksi, että käytettävissä on aluemarkkinointihankkeen rahoitusta)

Kuntakierroksen ennakkokysymykset – yleistä palautetta

1. Kuntakierroksen taustaksi tehty Kainuun tilannekuvaesitys sai hyvin myönteistä palautetta
 - *Tilannekuvaa kannattaa tarkentaa enemmän kuntakohtaista tietoa tarjoavaksi ja kuntataloutta sisältäväksi -> erittäin tarpeellista tietoa kuntien strategiatyöhön*
2. Kainuu-sopimuksen rooli vaatii selkeyttämistä;
 - tarkoitus on ollut että se laadittaisiin yhteisiin tarpeisiin perustuvana (muihin kuin hankerahoitukseen liittyen), Kainuu-ohjelman toimenpiteitä konkretisoivana ja priorisoivana sopimuksena;
3. Yhteistyön tarpeeseen vaikuttavat merkittävästi kunnan omat voimavarat ja niiden rajallisuus;
 - kaikkineen yhteistyön lisääminen nähdään tärkeänä sekä kunnan oman toiminnan että alueen elinvoiman ja vetovoiman kannalta
 - otettava huomioon kuntien / toimijoiden halukkuus yhteistyöhön eri asioissa

1. Kainuu-sopimuksen valmistelu Kainuu-ohjelman toimeenpanovälineeksi

- Käynnistetään Kainuun liiton ja kuntien välisen **aiesopimuksen** valmistelu aluekehitystehtävistä, joissa kuntayhteistyö on keskeinen; myös muut sidosryhmät on tarpeen huomioida sopimuksen valmistelussa
- Kainuu-sopimusta ja muuta kuntayhteistyötä on avattu maakuntajohtajan blogissa: [Yhteistyön Kainuu - Kainuun liitto](#)
- Sopimuksen alana olisivat yhteiset tarpeet ja sopimus konkretisoisi ja priorisoisi Kainuu-ohjelman toimenpiteitä
- Kainuu-sopimuksen sisältöä valmistellaan Kainuu-ohjelmatyön rinnalla ja osana
- **Mahdollisia sisältöjä** sopimukselle: koulutusta koskevat yhteistyömahdollisuudet ja –tarpeet, maahanmuuttoa tukevat toimenpiteet, elinvoimatehtävät erityisesti elinkeinoaloja koskeva kehittäminen esim. puuala, matkailun kansainvälistäminen

2. Kainuun kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen

Voisiko Kainuun liitolla olla tähän liittyen erityinen rooli tai tehtävä?

Yhteistyön tarpeeseen vaikuttavat merkittävästi kunnan omat voimavarat

- kaikkineen yhteistyön lisääminen nähdään tärkeänä sekä kunnan oman toiminnan että alueen elinvoiman ja vetovoiman kannalta
- Kuntien keskinäisessä yhteistyössä kehittämismahdollisuuksia on mm. hyvien käytäntöjen siirtämisessä ja toisilta oppimisessa

Kainuun liiton rooli voi tukea kuntien tiedolla johtamista, viestintää ja markkinointia sekä edunvalvontaa

- Kainuun liitolle on ehdotettu ns. **elinvoimafoorumien organisointia** (vrt. kuntajohtajakokous sekä talousvastaavien ja julkisviestijöiden verkostot)
- Kainuun liitto on mukana kuntajohtajakouksissa ja julkisviestijäverkostossa sekä toimintansa aloittavassa kuntatalousvastaavien verkostossa
- Mainetiimissä ovat edustettuna kaikki Kainuun kunnat

4. Kainuun tulevaisuusrahaston jatkuvuus

Kainuun tulevaisuusrahaston jatkuvuus ja rahoitus

- Erityisesti **av-tuotantokannustin** on arvioinnissa todettu hyödylliseksi ja vaikuttavaksi Kajaanin ammattikorkeakoulun tekemässä arvioinnissa
- Rahastoon tarvitaan lisää varoja v. 2022 alusta ja ratkaisu pidemmälle aikajänteelle

Tulevaisuusrahastolle ei ole kuntakierroksella löytynyt uusia vaihtoehtoja

- Kainuun liiton vastuulla on edelleen av-tuotantokannustimen ylläpito
- Aloitetaan selvittämään eri vaihtoehtoja rahaston ylläpitoon pidemmällä aikajänteellä; etsitään malleja toimivista ratkaisuista
- Voiko av-tuotantokannustimelle ja av-alan kehittämiselle löytyä luonteva ”kotipesä”?
- KaiCell Fibers Oy:n osakkeiden mahdolliset myyntitulot kohdennettavissa tulevaisuusrahastoon

5. Investoi Kainuuseen -toiminnan toteutusmalli

Kainuu-ohjelman valmistelussa valmistellaan **periaatelinjaus**, miten Kainuuseen houkutellaan erityisesti ulkomaisia sijoituksia ja riskirahoitusta

- Kainuulainen toimintaympäristö on oltava sijoittajien näkökulmasta houkutteleva; periaatteessa on kyse aluekehittämisestä ja aluemarkkinoinnista
- On tarve **toimintamallille** kuinka alueella tartutaan aktiivisesti investoreiden yhteydenottoihin ja vastataan heidän tietotarpeisiin
- Rakennerahasto- ja JTF-ohjelmiin (**InvestEU**) liittyvät investointien tukimahdollisuudet ovat ajankohtainen haaste, joka tulee selvitettäväksi
- Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden yhteisellä hankkeella etsitään parhaillaan myös mahdollisuuksia avata uusia investointien tukimahdollisuuksia Euroopan Investointirahastosta aluetasolle (**Arctic Investment Platform**)
 - Onko toteutusmahdollisuus alueelliselle riskirahastolle (markkinapuute)?
- Taustaksi ks. Maakuntajohtajan blogi: [Kainuun elinvoimapolitiikka - investoinnit keskiöön! - Kainuun liitto](#)

6. Osaavan työvoiman rekrytoinnin toimintamalli

Kainuun liiton rooli jatkossa?

- **Osaavan työvoiman hankinta** on jatkossakin keskeinen tavoite aluemarkkinoinnissa
 - Mainetyö valmistelee ja kokoaa yhteisiä vahvuuksia ja viestejä rekrytointihankkeille
 - Kainuun liiton rooli näyttää vakiintuneen mainetyön verkostojohtamiseen ja hankkeiden rahoittamiseen
 - Tavoitteeksi mahdollisimman konkreettiset toimenpiteet (kampanjat)
 - Uudet kohderyhmät: nuoret naiset ja perheet, paikkariippumattoman työn tekijät sekä ulkomaiset uudet asukkaat ovat saaneet selkeän tuen
 - Muuttotase, erityisesti tulomuutto ovat keskeisiä vaikuttavuusmittareita

7. Arctic Lakeland Kainuu -yhteistyön koordinointi ja rahoitus

- Kainuun liitto nykyisin Visit Finlandin vastuutaho **Lakeland-suuralueyhteistyössä**
 - koordinointi ulkoistettu Kajaanin ammattikorkeakoululle kilpailutuksella
 - tarve jatkaa tässä roolissa kunnes toiminta voidaan siirtää markkinaehtoisesti ylläpidettäväksi (destination management)
- **Yhteistä näkemystä** on seuraavista asioista
 - Arctic Lakeland Kainuu jatko on turvattava joka tapauksessa; taaksepäin ei voida palata
 - Kotimaan matkailun markkinointia hoidetaan matkailualueittain; ulkomaat yhdessä (Arctic Lakeland Kainuu);
 - Kansainvälinen matkailu on tärkeä Kainuun lentoliikenneyhteyksien jatkuvuudelle

8. Kansainvälisten hankkeiden valmistelu ja hallinnointi

- Yleisesti: *on mietittävä ja avattava, mikä on liiton hankkeiden rooli elinvoimatyön kokonaisuudessa;*
 - Kainuun liiton tehtävä ei ole olla hanketalo
 - Kainuun liiton rooli aluetason legitiiminä toimijana eurooppalaisessa (EU:n tukemassa) alueyhteistyössä on merkittävä ja sitä tulee hyödyntää (Interreg ja raja-alueohjelmat)
- Kainuun liitto linjaa toimintasuunnitelmassa selkeästi roolinsa aluekehittämisen kv. hankeyhteistyössä
 - varautuu hankkeiden toteutukseen omarahoituksella ja
 - kv-hankkeiden vaatimaan suunnittelu- ja toteutusosaamiseen
- Kainuun Edulta siirtyneiden kv. hankkeiden toteutusvastuu jatkuu ja liitto pyrkii ylläpitämään näiden hankkeiden verkostoja tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan

3. Kehittämisehdotukset edunajamiseen ja mainityöhön

Kehittämisehdotukset edunajamiseen

- Keskeisenä tehtävänä jatkuu valtak. ja EU-päätäjiin ja tahoihin vaikuttaminen
- Edunajamisessa kannanottojen ja lausuntojen valmistelussa liitto voisi valmistella lausuntopohjia ja koota taustatietoja
- Kainuun liitolla on oltava näkemystä kuntien asioihin ja tarpeisiin

ja mainityöhön?

- Kainuun (liiton) tulee lisätä median, investoreiden sekä poliittisten ja muiden vaikuttajahenkilöiden vierailuja alueelle
- Työnjakoa syvennetään ja tarkennetaan liiton ja kuntien viestintä- ja markkinointihenkilöiden kesken

Seuraavissa kuvissa viestintäpäällikkö Sari Eskelisen koostetta kuntakierrokselta...

Brändityö

- Miten sovitetaan yhteen maakuntabrändi ja kuntien omat brändit
- Koordinaatiota ja yhteistyötä tarvitaan
- Keskiöön rekrytointi, veto- ja pitovoima
- Yhteiset kiinnostuskohdat, kun markkinoidaan Kainuuta ulkopuolisille
 - Ei sirpalemaista markkinointia

Monipaikkaisuus ja etättyö

- Mahdollisuudet näkyvämmin esiin
 - Asuminen, helppo arki
 - Nuoret naiset tärkeä kohderyhmä
 - Muuttajamarkkinoinnissa mallia Mun Lappi -kokonaisuudesta (verkkoportaali, somekanavat)
 - <https://www.lapland.fi/fi/>

Muuta esille noussutta

- **Kulttuuri** tärkeä veto- ja pitovoimaa lisäävä tekijä > huomioon myös mainetyössä
- Kainuu voisi julistautua **perheystävälliseksi** maakunnaksi
- Someilmiöitä kannattaa hyödyntää
- Kainuun teot ilmastonmuutoksen torjumiseksi esiin myös mainetyössä
- Maakunnan vahvuudet ja erikoisuudet esiin: medialukio, puurakentaminen
- Uimarannat voisi brändätä
- Parhaat käytännöt jakoon

Muuta esille noussutta

- Arctic Lakeland -brändi hyvä yhteistyön malli kansainvälisessä matkailumarkkinoinnissa
- Vierailijakonseptin kehittäminen mainetyön tueksi medialle, päättäjille, sijoittajille

